

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/114767,Obchody-81-rocznicy-Zbrodni-Pomorskiej-Upamietniono-nauczycieli-Torun-3-pazdzier.html>
2020-11-28, 19:02

Obchody 81. rocznicy Zbrodni Pomorskiej. Upamiętniono nauczycieli - Toruń, 3 października 2020

Instytut Pamięci Narodowej reprezentował prof. Mirosław Golon, dyrektor IPN Gdańsk.

W Parku Pamięci Ofiar Zbrodni Pomorskiej 3 października odbyła się druga część [toruńskich uroczystości upamiętniających ofiary Zbrodni Pomorskiej 1939](#). W sobotę upamiętniono nauczycieli zamordowanych na początku II wojny światowej. Obchody rozpoczęły się od odsłonięcia dwóch tablic, które mają przypominać o bohaterach sprzed lat.

- Ginęli zarówno starsi, doświadczeni pedagodzy, często działacze społeczni, polityczni, ginęły także młode nauczycielki czy nauczyciele na przykład za to, że byli działaczami harcerskimi. Przykładem takich działaczy były Wanda Palenica i Stanisława Jaworska - mówił prof. Mirosław Golon, dyrektor oddziału IPN w Gdańsku.

- W całym przedwojennym województwie pomorskim nie było ani jednej polskiej placówki oświatowej, której kadra nie padłaby ofiarą szykan i represji. W kilkuset wypadkach najbardziej zbrodniczych, czyli morderstw. Ważnym elementem towarzyszącym uroczystości było przypomnienie nazwisk wszystkich ofiar - pomorskich nauczycieli zabitych przez Niemców, często przez sąsiadów za to, że byli dobrymi Polakami, dobrymi pedagogami i wychowawcami - dodał.

- W Świerczynkach kierownikiem szkoły był Leon Filcek. Jedną z ofiar, która została zamordowana, w zbiorowym grobie spoczywa po dziś dzień na Barbarce. To moja rodzina - opowiadał Piotr Całbecki, marszałek województwa

kujawsko-pomorskiego.

- Dzisiejsze spotkanie jest odpowiedzią na przesłanie księdza Jana Twardowskiego, który mówił by czas nie zaćmił i ich w niepamięć obrócił i dlatego się tutaj spotykamy i oddajemy hołd wszystkim tym, którzy oddali swe życie za naszą ojczyznę – stwierdził Jacek Kempki, prezes Kujawsko-Pomorskiego ZNP w Bydgoszczy.

W czasie uroczystości medalami 100-lecia ZNP uhonorowano m.in marszałka województwa, prezesa Związku Nauczycieli Polskich i harcerzy, nauczycieli i harcerzy. W wydarzeniu wzięli udział również uczniowie z regionu i harcerze.

Jesienią 1939 roku, wkrótce po napaści Niemiec na Polskę, okupanci rozpoczęli na Pomorzu masowe mordy miejscowej ludności. M.in. eksterminacja polskiej inteligencji, w tym także nauczycieli, zaplanowana była jeszcze przed wybuchem wojny i przeprowadzana według wcześniej przygotowanych list. Tylko na terenie dzisiejszego województwa kujawsko-pomorskiego zginęło ponad 700 pedagogów.

IMG-20201003-WA0000

IMG-20201003-WA0027

IMG-20201003-WA0039

IMG-20201003-WA0002

IMG-20201003-WA0003

IMG-20201003-WA0006

IMG-20201003-WA0008

IMG-20201003-WA0014

IMG-20201003-WA0015

IMG-20201003-WA0020

IMG-20201003-WA0022

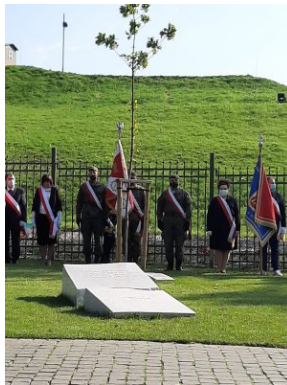
IMG-20201003-WA0024

IMG-20201003-WA0028

IMG-20201003-WA0036

IMG-20201003-WA0042